

Röszke Egyedi Tájértékei

Kultúrtörténeti értékek Klebelsberg épületek

Dr. Glattfelder Gyula
csanádi megyéspüspök

Gróf Klebelsberg Kuno
oktatási miniszter

R1-12 | Gyula Püspök
Állami Elemi Népiskola

Kartal József plébános

A kulturális intézmények ugyanazt a szerepet játsszák a művelődési életben, mint a generátorok és áramfejlesztők a fizikai termelésben...”
(gróf Klebelsberg Kuno, 1930)

Gróf Klebelsberg Kuno kultuszminiszter az I. világháború után az egész országot átfogó népiskolai és kulturális fejlesztési program megalkotója és kivitelezője volt. Az iskolák és művelődési házak építésével a tanyasi és falusi emberek oktatását kívánta elősegíteni. Az 1920-as években kultuszminisztersége alatt iskolaépítő programja keretében az ország területén 5000 tantermet építettek – az 5000-ik tanterem Szegeden épült az I. Rókusi Iskolában.” (Sára Endréné, 2011)

A program keretében az iskolákon kívül 1500 népkönyvtárat és 500 óvodát építtetett, valamint nevéhez fűződik a Szegedi Tudományegyetem, és 21 klinika létrehozása és fejlesztése. Röszke településen is, mint ahogyan az ország számos részén örökölt hagyta az utókor számára alkotómunkájának egy kis szeletét. Röszke országgyűlési képviselője is volt, és a választáskor ígérte meg egy kulturális intézmény és két iskola építtetését. A klebelsbergi program megvalósításában sokat tett Kopasz Antal plébános, és Glattfelder Gyula csanádi püspök is. Így épült meg a röszkei művelődési ház, valamint a falu belterületén és a külterületén az iskolaépületek, melyeket az önkormányzat 2008-ban helyi védettség alá helyezett.

Ezek a következők:

Petőfi Sándor Művelődési Ház és Községi Könyvtár: A röszkei művelődési ház 1931. június 4-én nyitotta meg kapuit. A kezdeti időszakban többségében lakodalmak, családi események, filmvetítések és nemzeti ünnepek megtartásán volt a fő hangsúly. Mára a település igényes, központi kulturális intézményévé vált és itt található a községi könyvtár is. A néhai kultuszminiszter munkásságának állít emléket az épület előtt álló mellszobor és egy emléktábla.

Az általános iskola épülete, az egykori Gyula Püspök Állami Elemi Népiskola: 1929. február 2-án 3 tanteremmel és nevelői lakással nyitotta meg kapuit. Az iskolához tartozott pince, gazdasági épület, konyhakert, és az udvaron fűrt ártézi kút. A klebelsbergi program alapján készült épület a mai napig gyakorlatilag átalakítás nélkül ugyanazt a funkciót tölti be. A Szili-testvérek (Emília és Erzsébet) hosszú éveken keresztül oktatták és nevelték itt Röszke ifjúságát.

Kancsalszéli iskola: A két épület közül az első, az „öreg épület” 1855. január 6-án nyílt meg. A Kancsalszél már az 1800-as években is sűrűn lakott terület volt, így az iskola egyetlen tantermében sok gyermek zsúfolódott össze. A klebelsbergi program jegyében az 1920-as években újabb 1 tantermes épülettel bővült az iskola, mely jelentősen enyhítette a zsúfoltságot. Sajnos az épületben az 1960-as évek körzetesítési programja során az oktatás 1965-ben megszűnt. Utolsó tanítói nyomán ma Vastagh iskolának is nevezik. Az „új” épületben jelenleg külterületi (tanyai) óvoda működik, mely az ország egyetlen működő külterületi óvodája.

R4-1 | I. világháborús emlékmű a
művelődési ház építésének korában

R1-16 | Petőfi Sándor
Művelődési Ház

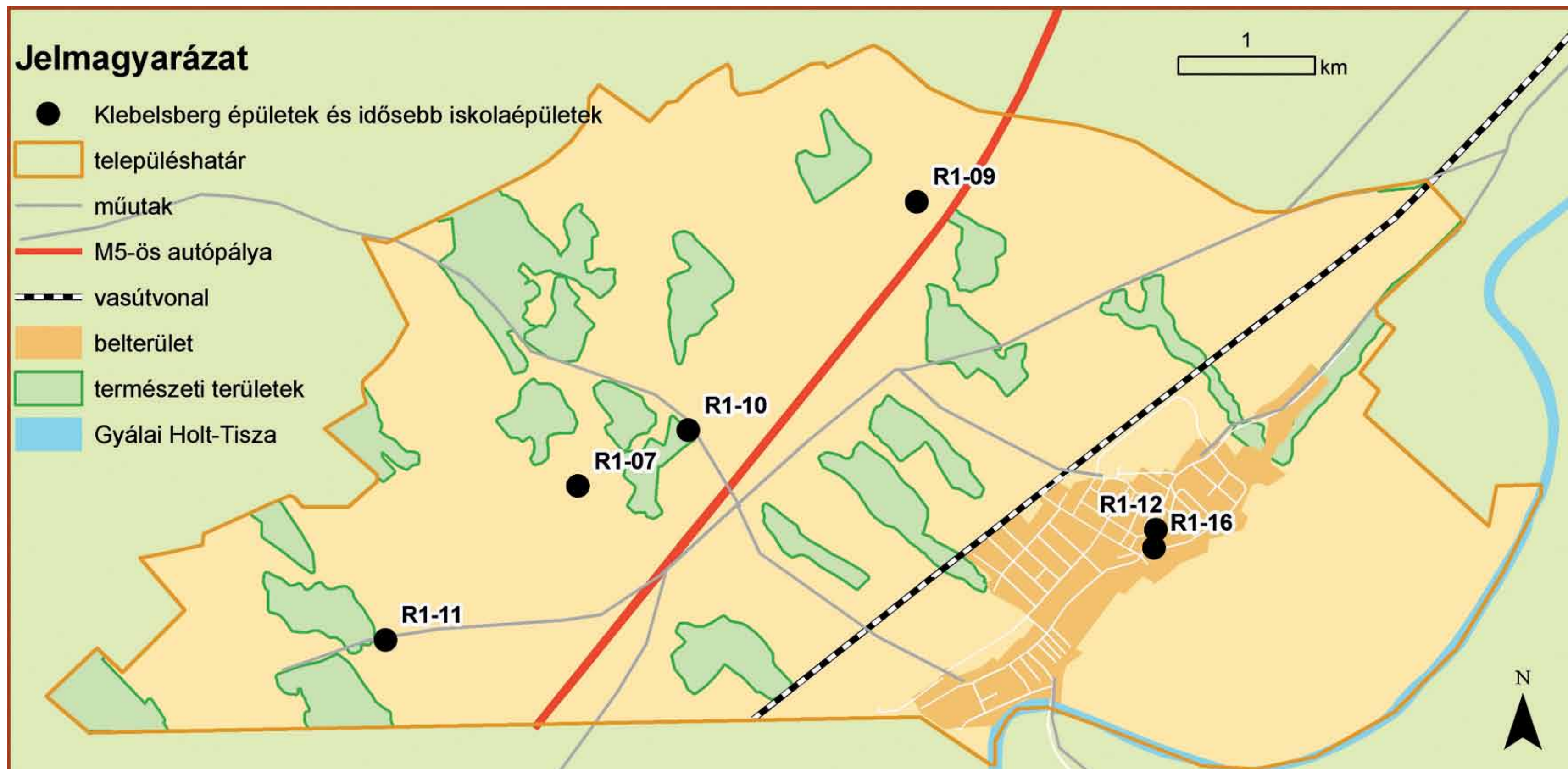
R1-16 | A művelődési ház
a Klebelsberg felirattal

R1-10 | Kancsalszéli iskola

R1-12 | Gyula Püspök
Állami Elemi Népiskola

Beretz Péter Természetvédelmi Klub

H-6758 Röszke, Juhász Gyula u. 1.
+ 36 (62) 273-012
kornyezetved@roszkenet.hu
www.termeszetvedo.roszkenet.hu

Támogatta:

NEA Új Nemzedékek
Jövőéért Kollégium
Projekt száma:
NEA-UN-12-SZ-0046
Emberi Erőforrás
Támogatáskezelő

Röszke
Község
Önkormányzata